

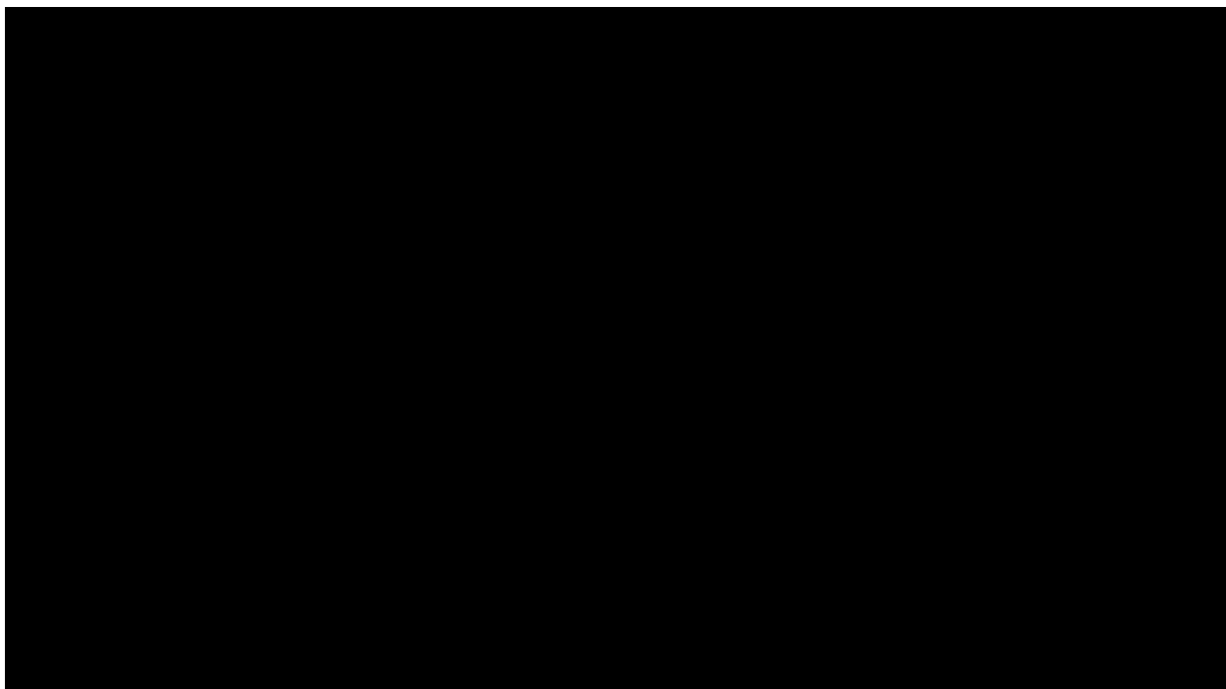
Využití bezpilotních prostředků

... a dalších zobrazovacích technologií

Oldřich Volf, PhD.

Zkušenosti získáváme od roku 2016

Využití dronu závisí na míře
představivosti velitele zásahu

Každé další použití dronu přináší nové
poznatky o možnostech jejich využití

Obsluha dronu

Pilot

Operátor

Velitel

Organizace nasazení

Ze strategického hlediska je jediný parametr pro nasazení skupiny DRON: **Čas dostupnosti**

Doba zásahu (t_z) musí být delší než je doba (t_j) jízdy a čas nutný pro zprovoznění dronu (t_a)

$\cong 10;15$ min.

Organizace nasazení

Skupina je začleněna přímo do
podřízenosti VZ

Ve štábu VZ (skupina S, N, A – dle potřeby)

Přenáší se do VEA, štábu VZ, přímo veliteli
(kamkoliv)

Statický monitoring
zájmových prostor nebo
činností

SSTV kamery

Průzkum

Průzkum

Průzkum - liniový

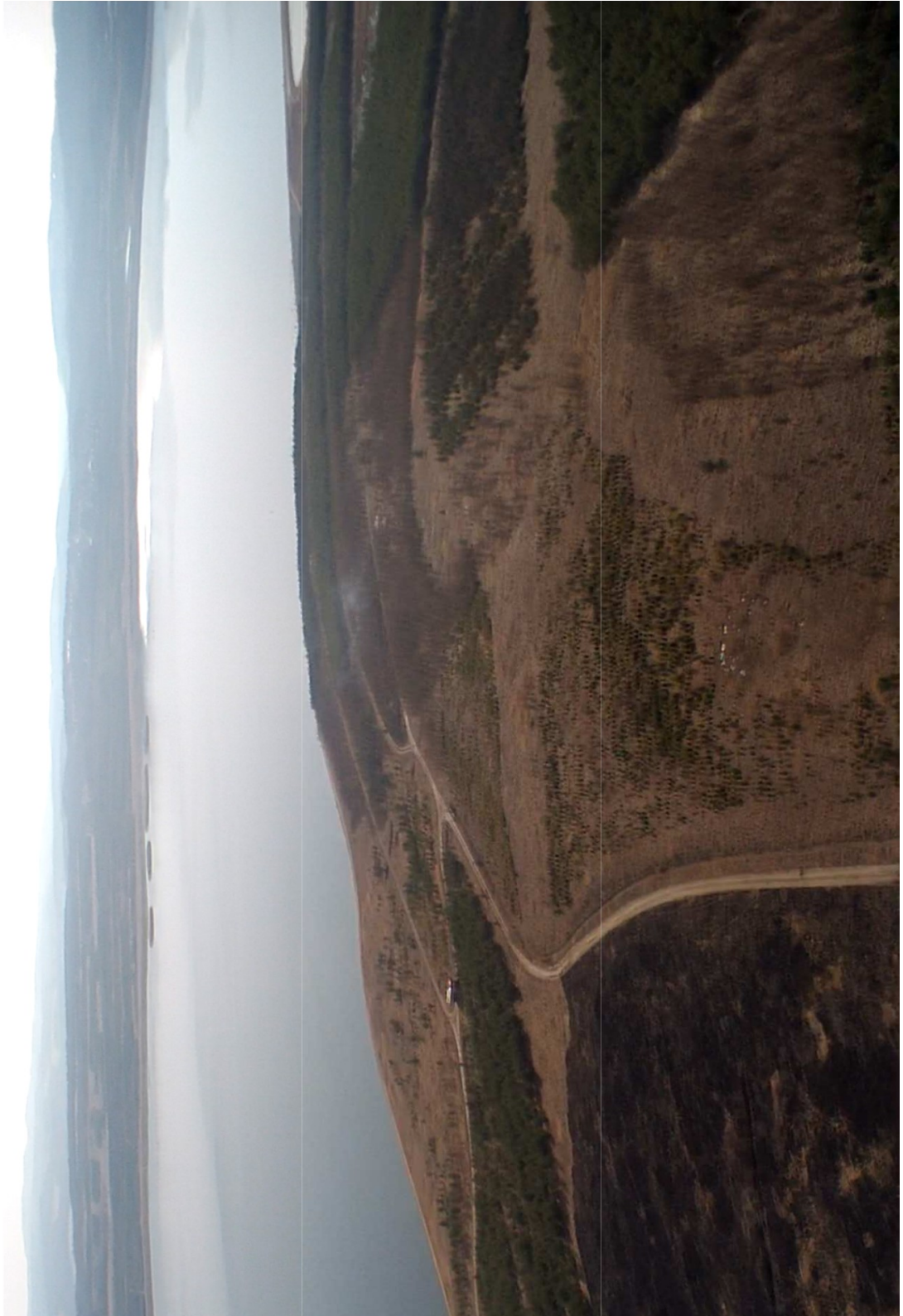
Průzkum - Injiový

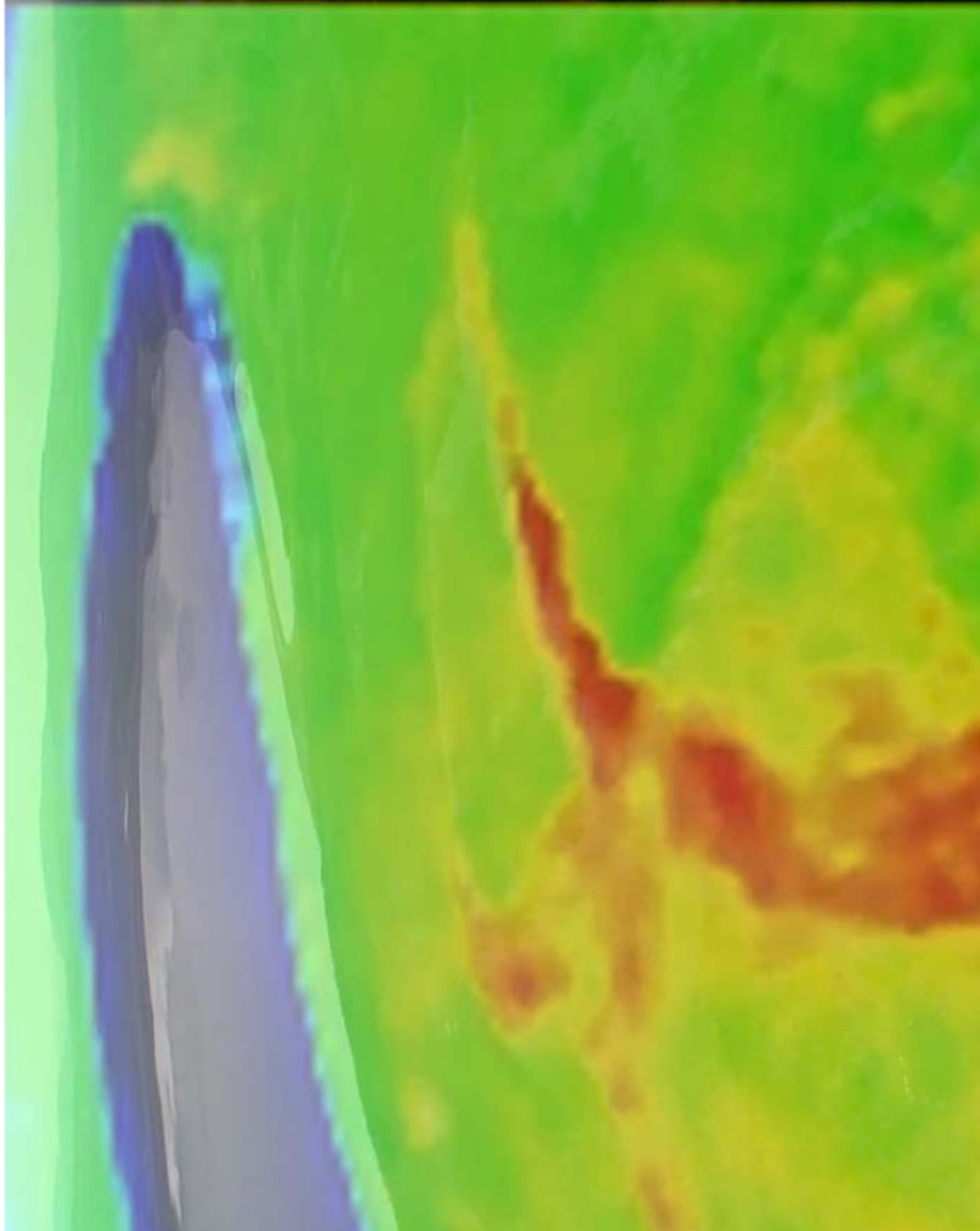

Průzkum - plošný

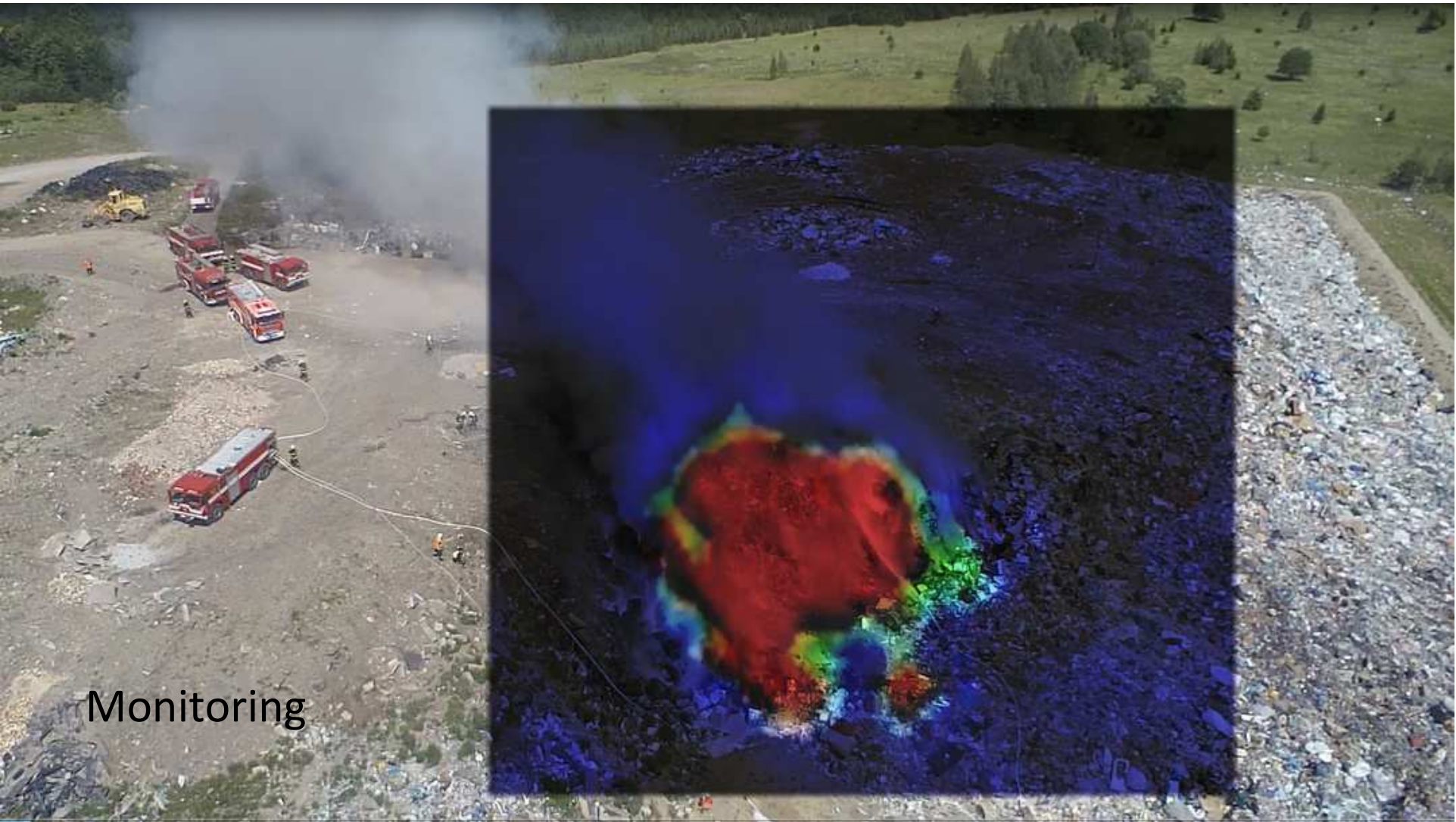

Průzkum - předsunutí

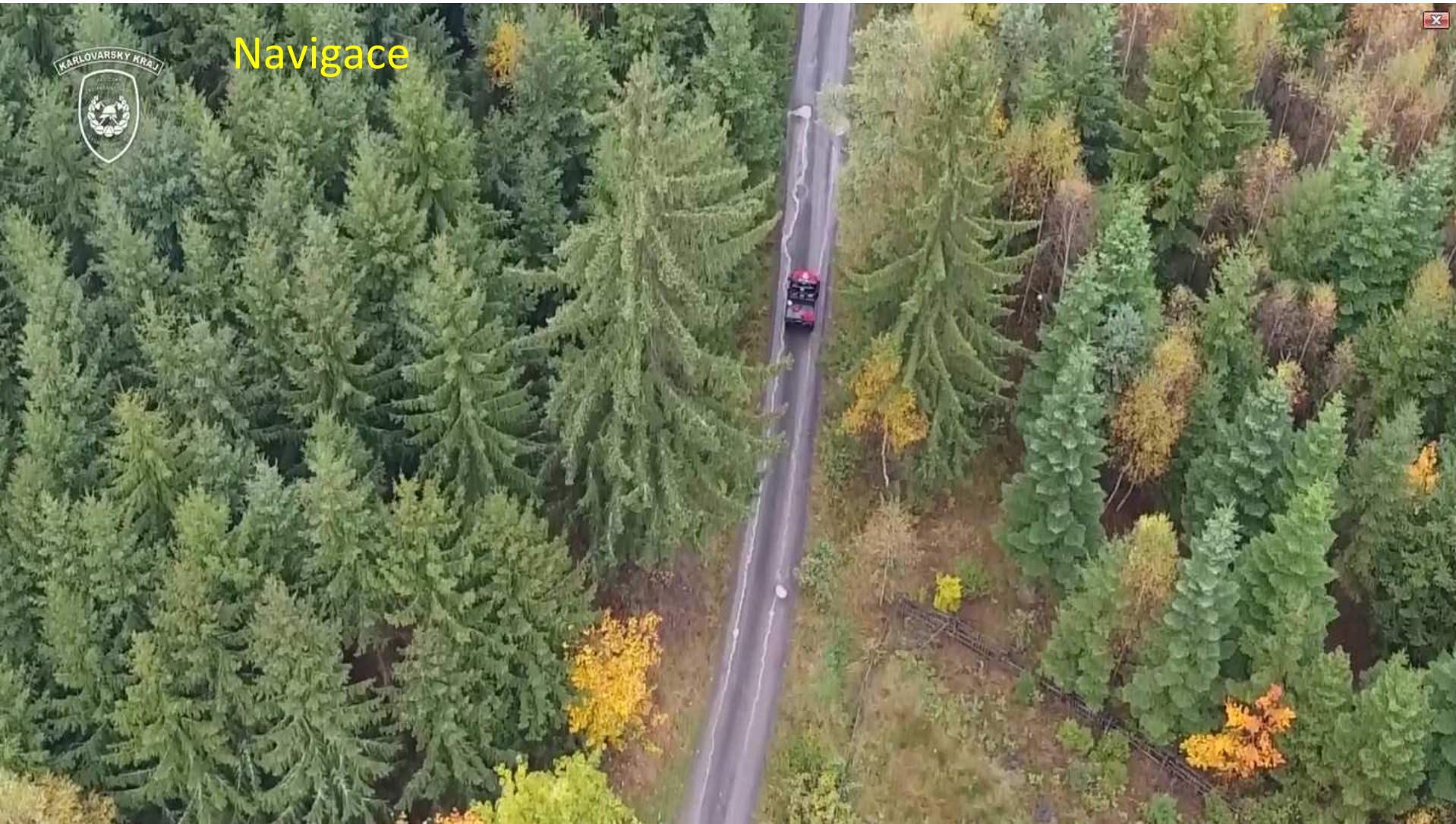
Monitoring

Navigace

Navigace

Kontrola

Bezpečnostní prostředky

TAKTIKA

Úvod

Bezpečnostní prostředky (dále jen „drony“) mají v oblasti zdořování mimořádných událostí mnohovrstevně uplatnění. V zásadě se dá říci, že rozsah jejich využití je tak široký, jak vynalézáví je tým, jež s dronem pracuje. Předkládaný materiál nevyčerpává veškeré možnosti uplatnění této technologie. Cílem je přinést vstupní strukturované poznatky z dosavadní praxe a námět základního taktického uplatnění. Je více než jasné, že budoucnost přinese další pohledy na využití dronů v podmínkách zdořování mimořádných událostí (dále jen „MU“). Každé další použití dronu přináší nové poznatky stran možností jejich aplikace. Pokud se v tomto materiálu hovoří o nasazování dronů pak se rozumí, že jsou splněny předpoklady pro letové podmínky nebo nejsou v místě MU jiné limitující okolnosti¹.

Obsluha

Drony tak jak je využíváme v podmínkách HZS, vyžadují širší spolupráci obsluhy, aby jejich provoz byl jednotlivě bezpečný, ale také efektivní a vyčerpá ze svých možností maximum. Proto obsluhu dronu zajišťuje skupina s pilotem, operátorem a velitelem.

Úloha pilota je zřejmá. Jako držiteli pilotní licenze zajišťuje bezpečný a plynulý provoz dronu. Operátor je zodpovědný za zajištění obrazového přenosu, výměnu a dobíjení baterií a zajišťování dalších servisních úkonů tak, aby se pilot mohl plně věnovat obsluze (letání). Velitel je stýchnou osobou mezi skupinou „DRON“ a VZ. Ve skupině obsluhy dronu je také proto, aby instruuval pilota a operátora, co a jak bude monitorováno, neboť má mimo zkušenosti s obsluhou dronu zkušenosti také jako VZ (dále viz „Organizace nasazení“).

Organizace nasazení

Nasazení dronu při MU není v žádném případě limitováno pouze rozsahem nebo významem události. V současné době je limitujícím parametrem nasazení z taktického hlediska pouze vztah kde **doba zásahu (t_z) musí být delší než je doba jízdy (t_j) a čas nutný pro zprovoznění dronu (t_n).**

$$t_z > \sum t_j + t_n \quad t_z \approx 10;15 \text{ min.}$$

Takto vyjádřený limit v zásadě říká, že tam kde po příjezdu skupiny DRON na místo MU ještě zásah neskončil, má jeho využití smysl (přínos). Z přihlídnutím k uvedenému je nutné organizačně nastavit aktivaci skupiny DRON. Skupina při dojezdu na místo zásahu zahájí neprodleně přípravu dronu k nasazení. Podle zkušeností se jedná o činnost vyžadující 40-60-15 min. V okamžiku připravenosti informuje velitel skupiny DRON velitele zásahu. Ten upřesní využití dronu. Ve většině případů je již velitel zásahu poskytován obraz z předpokládám toho, co bude VZ zajímat. Skupina DRON je

¹ Například MU v zákonech zakázaných zónách pro použití dronů. Pohyb vrtulníků v místě nasazení apod.

organizačně začleněna pod přímé velení VZ. V případě zřízení štábu VZ může být skupina DRON organizačně včleněna do skupiny spojení, nasazení nebo analýzy. Záleží na tom, jaké převažující úkoly skupina při (monitoring, průzkum, měření atd.).

Oblasti využití

Průzkum

Průzkum pomocí dronů je jedním z možných informačních kanálů, jimiž je možné získat relevantní informace. Průzkum spočívá ve zprostředkování reálného obrazu, případně obrazu termovizního. Z hlediska metodiky využijeme dron k průzkumu následujícími principy:

- **Nabíhání** – umožňuje sledovat situaci z výšky až 100 m, což poskytuje celkový a rychlý přehled nad situací z hlediska rozsahu, dopadů, sledování pohybu jednotlivců, žitovalů apod./
- **Předsunutí** – do vzdálených míst, kam se člověk buď dostává obtížně, vůbec, nebo by mu to trvalo dlouho (blízký vodních toků, mokřady apod.). Předsunutí může být i vertikální a umožňuje pohled do vysoce položených míst (skalni římsy, stožáry vysokého napětí atd.). Obdobně to platí pro průzkum míst v hloubkách (pod mostem, pod srádem apod.). Předsunutí může být také do nebezpečných míst pro člověka. Zvláštním druhem předsunutí je tzv. **řízový průzkum**. Např. průzkum lánové dráhy, kolony vozidel, železnice, vodního toku atd.). Zde umožňuje velmi rychle učít místa pro prioritní nasazení síly a prostředků a tím jejich úsporu.
- **Plošný** – sledování přehled vymezené plochy, průlety a mapování většího území (Nedání stop ve sněhu, osob nebo předmětů na vodní ploše apod.).

Monitoring

Monitoring má několik významů. Pozorovatel z hlediska sledování zájmových činností nebo dějů (výška hladiny, stabilita konstrukcí apod.). Pozorovatel z hlediska zajištění dokumentačního materiálu. Monitoring může být kontinuální (trvalé), nebo intervaleové. Člené nebo náhodné. Jeho smyslem je vyhledávání rizik nebo problematických stavů a umožňuje včas reagovat na změny situace mimo vizuální dosah z povrchu nebo z místa odkud není přímý výhled (v jiné údi atd.).

Kontrola

Zajišťování zpětné vazby veliteli zásahu při kontrole účinnosti vydaných rozhodnutí, zvolené taktiky, účinnosti zvoleného hasiva atd. Kontrolní princip se uplatňuje také sledováním teploty pomocí termovizní funkce dronu a to i pozorováním velkých ploch (požární lesů, skládky atd.).

Navigace

Existují situace, kdy je nutné provést činnost tzv. „naskepo“. Dron zde přenáší obraz z místa kde je prováděna činnost bez přímého vizuálního kontaktu, do místa obsluhy. Příkladem je provádění výkopových prací pod úrovní terénu, práce jeřábů nebo demoličních rýpadel. Dron přenáší strojní obraz z místa činnosti do kabiny na zobrazovací monitor a strojník tak efektivně a bezpečněji pracuje se strojem. Obdobně mohou zasahující hasiče instruuovat odběrníci z různých odvětví (např. napojování přečerpávané čisterny apod.). Princip navigace je možné uplatnit také v případech, kdy může dron sloužit k navádění pozemních sil a prostředků do určitého místa. Člověk sleduje dron, který jej vede na určené místo (nález osoby v terénu apod.). Dalším druhem navigace je sledování pohybu osob nebo

² § 26 odst. 1 písm. b) vyhlášky MV č. 247/2001 Sb. „Výškové zónové kontroly a vyhodnocování účinnosti zásahu a přehled svých možností a pohybů“.

technicky s nadhledu a jejich navádění na místa zájmu. Tato forma navigace se uplatní například při navádění techniky k ohniškům požáru při lezích požárech (ve spojení s **teplovizí**).

Měření

S měřením pomocí dronu zatím nemáme dostatečné zkušenosti vzhledem k absenci potřebného technického vybavení. Lze ovšem zcela jistě předpokládat, že se dron uplatní i ve sběru informací prostřednictvím měření. Lze uvažovat o měření koncentrací látek, ionizujícího záření, měření teplot, vzdáleností atd. V této oblasti je ovšem nutno testovat potřebná technická řešení.

Zpracoval: plk. Ing. Otáček Vojt., Ph.D., HZS RVM

Budoucnost - organizační

Dostupnost skupiny podpory DRON 24/365

Budoucnost - technická

Úpravy pro komfortní zobrazování

Testování využití pro různé druhy měření

Vytvoření vozidla pro tuto odbornost

Drony – budoucnost efektivního velení

volf@hzs-kvk.cz